

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**



**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 636.09:614.47:616.98-036.22:578.824.11(477.46)

ЯРМОЛИЧ В.О., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ТА ОЗДОРОВЧИХ АНТИРАБІЧНИХ ЗАХОДІВ В КАНІВСЬКОМУ РАЙОНІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сказ залишається однією з найнебезпечніших зоонозних інфекцій в Україні. Ветеринарна служба відіграє важливу роль у запобіганні інфекції шляхом масової вакцинації, контролю популяції тварин та просвітницької роботи. У Канівському районі за 2021–2024 роки підтверджено 9 випадків сказу, що свідчить про зростання ризику поширення хвороби. Основні антирабічні заходи у районі включали щорічну вакцинацію собак і котів, пероральну імунізацію диких м'ясоїдних та суворі карантинні обмеження у разі спалаху. Реалізація заходів проводилася відповідно до принципів концепції «Єдине здоров'я».

Ключові слова: сказ, профілактика, аналіз, випадки, благополуччя, Єдине Здоров'я.

Сказ – це зоонозна інфекційна хвороба, яка характеризується неврологічними розладами центральної нервової системи та призводить до летальних наслідків для людей та тварин. В Україні за останні роки епізоотична ситуація щодо сказу залишається напруженою, в тому числі в дикій природі, що створює постійну загрозу для свійських тварин і людей. Ветеринарна служба відіграє важливу роль у боротьбі з цією хворобою через організацію вакцинації тварин, моніторинг випадків сказу та проведення просвітницької роботи серед населення для запобігання зараженню [1].

Вірус сказу передається з слиною хворої тварини і до появи перших клінічних ознак може пройти як кілька днів, так і кілька років, що становить загрозу для можливості надання вчасної антирабічної допомоги. Серйозність та небезпечність проблеми підкреслює соціальне та економічне значення хвороби, оскільки лікування для цієї хвороби відсутнє. Саме тому надзвичайно важливо вчасно планувати профілактичні роботи, для цього необхідно розуміти важливість статистичних даних для усвідомлення поширеності захворювання, прогнозування можливих епізоотій та ефективної профілактичної роботи [2, 3].

В якості матеріалів для нашої роботи використовувались дані Черкаської районної державної лікарні ветеринарної медицини про проведення заходів проти сказу в проміжку 2021–2024 роки; звітності про щеплення; супровідні документи; результати власних спостережень в роботі лікарні; рішення про накладання і скасування карантину; акти; звіти про щеплення і лікувально-профілактичні заходи; інформація про неблагополучні пункти Канівського району; звіти про діагностичні дослідження.

Метою роботи було здійснити аналіз антирабічних профілактичних та оздоровчих заходів Черкаської районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Для досягнення мети вивчили організацію роботи Канівського відділу Черкаської районної державної лікарні Держпродспоживслужби, вивчили та аналізували конкретні підтверджені випадки захворювання та заходи, які були виконані лікарнею для профілактики хвороби у період 2021–2024 року.

У Канівському районі за 2021–2024 роки виявлено 9 лабораторно підтверджених випадків сказу, найбільше серед лисиць і котів (Рис. 1). У 2024 році виявлено вже три випадки – серед лисиці, собаки та єнотовидної собаки – що вказує на підвищення ризику занесення з дикої фауни та зростання напруженості епізоотичного процесу.

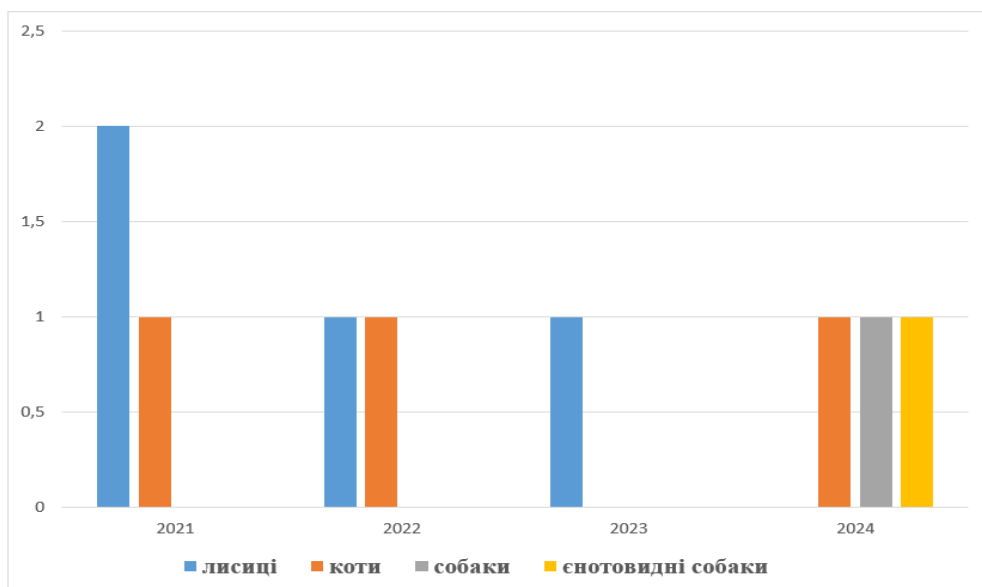


Рис. 1 – Випадки сказу у Канівському районі Черкаської області у 2021-2024 роках.

Для профілактикування сказу Канівським відділом організації протиєпізоотичних заходів районної державної лікарні ветеринарної медицини було проведено профілактичні заходи щодо сказу, які включали вакцинацію сприйнятливих тварин та інформування населення, що відповідає діючій інструкції про заходи щодо боротьби зі сказом тварин [3].

Щорічне щеплення собак і котів є основним інструментом профілактики сказу. Використовується інактивована вакцина «Рабістар». Вакциновані тварини отримують відповідні позначки в паспортах, що дозволяє вести облік і контроль. Роз'яснювальна робота проводиться ветеринарними спеціалістами на зустрічах з населенням, вони поширюють листівки, надають консультації щодо профілактики, вакцинації та дій у разі контакту з потенційно хворою твариною.

Двічі на рік проводиться пероральна вакцинація диких м'ясоїдних тварин із застосуванням препарату «Орісвак». Вакцину розповсюджують вручну у вигляді принад. Це дає змогу імунізувати тварин, яких неможливо відловити або щепити ін'єкційно, і тим самим перервати природний цикл передачі вірусу.

У разі виявлення випадку сказу у тварини населеному пункті Канівського району, відповідно до чинної Інструкції щодо боротьби зі сказом тварин, негайно запроваджуються карантинні обмеження. У межах карантинної зони забороняється переміщення, купівля, продаж та вивезення собак, котів і диких м'ясоїдних тварин. Також здійснюється обхід домогосподарств для виявлення хворих або підозрілих тварин, а всіх свійських м'ясоїдних піддають обов'язковій вакцинації проти сказу. Проводиться комплексна дезінфекція місць перебування інфікованої тварини, знищення її трупа відповідно до ветеринарно-санітарних норм, а також встановлюється ветеринарний нагляд за тваринами, які могли контактувати з хворою особиною.

У разі укусу або ослинення людини інфікованою твариною, потерпілому надається екстрена медична допомога, згідно з протоколами постконтактної профілактики.

Злагоджена взаємодія між ветеринарними службами, медичними закладами та органами місцевого самоврядування забезпечує ефективне реагування на спалахи сказу, що відповідає концепції «Єдине здоров'я».

Отже, оздоровчі заходи в Канівському районі є комплексними й здійснюються систематично. Їх ефективність забезпечується завдяки дотриманню вимог нормативних документів, міжвідомчій взаємодії та активній участі населення. Водночас ситуація вимагає

постійного контролю через потенційно нові загрози, пов'язані з дикими тваринами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ukhovskiy, V. V., O. V. Pishchanskyi, L. Y. Korniienko, O. V. Rudoi, Z. M. Drozhzhe, L. A. Dedok, M. L. Radzykhovskiy, A. V. Pyskun, and T. M. Tsarenko. Spatio-Temporal Analysis of Rabies in Animals in Ukraine over 2019–2023. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, Vol. 15, no. 4, Oct. 2024, pp. 740-8, doi:10.15421/0224107.
2. Makovska, I. F., T. M. Krupinina, V. V. Nedosekov, T. M. Tsarenko, Y. A. Novohatniy, and A. S. Fahrion. Current Issues and Gaps in the Implementation of Rabies Prevention in Ukraine in Recent Decades. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, Vol. 12, no. 2, Apr. 2021, pp. 251-9, doi:10.15421/022134.
3. Інструкція про заходи щодо боротьби зі сказом тварин затверджено Головним управлінням ветеринарної медицини з Держветінспекцією Мінсільгосппроду України, наказ від 15 березня 1994 р. N 5 від 15.03.94

УДК 636.8.09:611.941:616-006.04

КОЗАЧЕНКО К.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ІВАСЕНКО Б.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА МЕТОДИ ТЕРАПІЇ ЗА НЕОПЛАЗІЇ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ У КІШОК

У практиці лікаря ветеринарної медицини, який лікує, здебільшого, тварин-компаньйонів, досить часто зустрічаються саме такі патології як пухлини молочних залоз. Одним із джерел ймовірного розвитку онкології молочної залози вражаються саме дольки з міждольковою стромою.

Ключові слова: неоплазія, кішки, молочна залоза, пухлини, тічка.

Неоплазії молочної залози частіше виникають, як наслідок взаємовідносин у метаболізмі організму та впливу канцерогенних чинників, що сприяють трансформації клітин [1, 2]. Причинами поширення зазначеної патології часто є застосування самкам, які не використовуються у племінному розведенні, гормональних препаратів, які гальмують тічку [3, 4].

За мету роботи ми обрали вивчити поширення, діагностику та деякі методи терапії неоплазії молочної залози у кішок.

Робота виконувалася в умовах ветеринарної клініки «SuperVet» м. Київ протягом 2022–2024 років. Діагноз ставили на підставі методів клінічного обстеження, визначаючи етіологію пухлини після цитологічних досліджень. Після проведення досліджень кішкам було призначення оперативне лікування.

Нами було статистично опрацьовано та проаналізовано дані, щодо онкологічних патологій і пухлин молочної залози. Так, пухлини молочної залози виявляли у тварин різних вікових груп. Проте, у молодих тварин віком від одного до чотирьох років такі патології відмічали лише у 2,6 % випадків (табл. 1).

Таблиця 1 – Поширення новоутворень молочної залози у кішок залежно від віку, (n=304)

Вік	Кількість	%
1–2 роки	1	0,3
2–4 роки	7	2,3
5–6 років	33	10,8
7–8 років	47	15,5
9–10 років	64	21,0